

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca I. sz., földszint.

Bérmertelen leveleket csak ismert kézzel fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Petőfi-utca I. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint. Egyes szám 5 kr., ünnep- és vasárnaputáni szám 8 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben házasor hordva.

Egész évre	12 frt
Fél évre	6 frt
Negyedévre	3 frt
Egy óra	1 frt

Videkre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendőek. Százalékot nem adunk.

A szeszadó.

Arad, május 29.

A szeszadó reform képviselőházi tárgyalását a bizottsági tárgyalások alatt, egy meglehetősen meglepetésnek nevezhető mozzanat előzte meg. A mérsékelt ellenzéki pártkör, a tárgyalás alatt kijelentette, hogy a szeszadó törvényjavaslatot elfogadja és a részletek iránt egyszerűen felvilágosítást fog kérni a kormánytól.

Ez jellemezte a helyzetet és adott felvilágosítást arra nézve, hogy a törvényjavaslat általános szükségét pótol és így ok nélküli szószaporítással fel kell hagyni.

A tárgyalás maga széles mederben indult meg tegnap, de ez csupán a javaslat komolyságát illusztrálja s nem tudja ezt be senki radikálisabb opponálásnak, mely a javaslatot derékra akarná törni.

Általános benyomást erre nézve a Hegedűs előadói beszéde tett s neki van érdeme abban, hogy a vita magas színvonalon indult meg. Nehéz volt a feladat, a mely vállaira sulyosodott a megelőző tárgyalásokon, a törvényjavaslat bő indokolásában, a bizottságnak mindig hosszas kivonatokban közzétett vitáiban és végül a szépen kidolgozott s az összes kérdéseket felölő bizottsági jelentésben teljesen feldolgozott anyag volt az, a mit ismertetnie kellett, hogy a javaslat felett meginduló vitához bevezetést nyújtson. Ismert adatokat előadnia nem lett volna ildomos, újat mondani majdnem lehetetlennek látszott Hegedűs Sándor fényesen megoldotta a feladatot. Nem vált unalmassá ott, a hol kénytelen volt foglalkozni az előzményekből ismeretes adatokkal, tömören adta elő azokat az élvezetes alakban csoportosította és kiegészítette új adatokkal a már eddig ismereteket. A mellett ritka tapintattal felismerve előre a vita irányát, maga állította fel a kérdéseket, melyekkel az általános vitában foglalkozni kellend, maga vetette fel, miképpen sarkpontjait a javaslat tervezte reformnak. Es így történt aztán, hogy a vita első napján feltűnőbb opponálás alig merült fel. A függetlenségi párt részéről ugyan Helli régi szónok szerint, alkalmat vett magának,

hogy meglengesse a függetlenségi párt zászlóját és elszomorodva emlegesse fel a vámszövevénynek imo most is nyilvánuló káros hatását. Panaszosan szót arról, hogy a kormány e rendszerrel megszorítja az iparszabadságot és egyetlen volt a szónokok közt, a ki a mezőgazdasági szeszfőzőknek nyújtandó bonifikációt, mint az iparra nézve kiroszt, ellenezte. Pedig a mai vitának egyik főjellemtvonása volt az a helyes niasus, hogy a magyar szesztermelés fejlesztésének a mezőgazdasági főzés fokozásával, hogy a gazdasági szeszfőzés — természetesen az ipari szeszgyártás fontosságának a hozzá fűződő, mezőgazdaságunkéval teljesen egyező érdekeknek öntudatos megvédelmézése mellett — lehetőleg teljesen fentartassék, sőt terjesztessék.

A mérsékelt ellenzéki Deseffy Aurél a szeszmonopol buzgó apostolaként lépett fel. Konstatálni lehet, hogy mind a két ellenzéki szónok felvetette a Magyarországra eső kontingens megosztása mikéntjének, a mezőgazdasági szeszgyártás részére nyújtandó bonifikáció összegeinek és a regale megváltás rendezésének kérdéseit.

Ezekre a kérdésekre válaszolt Tisza Kálmán az ülés végén, felvillanyozva teljesen a már-már kimerült házat.

Eloszlattott minden aggályt és megadta mindazon felvilágosításokat, miket az ellenzéki szónokok további magatartásuk miatt kértek.

Nem tulozunk, ha így bevalljuk, hogy a javaslat sorsa feltétlenül el van dölve és a további viták csak arra fognak szolgálni, hogy a javaslat minden részleteiben kitűnően megvilágítsassék, egy szóval: tökéletes parlamentárius modorban megérjen az elfogadásra, a megszávasásra.

Es a miként ez újabb győzelme lesz a kormány belügyi politikájának, akként válik a pénzügyi állapotok javulásának a révén az ország helyzetének határtalan előnyére.

Falk Miksa beszédéről a „Nemzet”, mely azt egész terjedelmében közli, a következőket írja:

Alább veszik olvasóink a magyar parlament egyik kitűnőségének, Falk Miksának

tömör stylu, tartalmas és közéleti viszonyainkat, egy a bel-, mint a külügyeket átkaroló beszédét, melyet aradi választói előtt tartott. Falk állást foglalt ama többször hangzottatott vád ellenében, mintha a nemzetet a közügyek iránt apathia zárlata volna meg. Ez teljességgel nem áll. A jelen országgyűlés első ülészakában a parlamenti viták csendesebbek, kevésbé hevesek voltak, mint azelőtt s ennek három oka van. Az egyik, hogy az utóbbi választások után az ellenzék kormánybuktatási reménye jelentékenyen alább szállt, mi a támadások heveségét természetesen mérséklé; a második, hogy az ellenzéknek is be kellett látnia, miszerint az adott viszonyok közt maga sem vehetne jobban az ország ügyeit; a harmadik a külpolitikai helyzet, mely minket összetartásra utal s a heves viszálykodásoktól való tartózkodásra int. E pontban teljes elismeréssel adózik Falk az ellenzéknek.

Mintán elmondja a kormányzat minden ágáról véleményét, melynek alaposagát el foglaltat ember alig vonhatja kétségbe. Átér szónok a külpolitikai viszonyokra s beszédének eme része a mai konstellációk közt különös érdeket kelt. Tisztán van hivatalva. Megállapítja külpolitikánk alap- és vezéreszméit: közlekednek látja a választás pillanatát s kétségtelennek tartja, hogy ha a legvégsőre kerül a sor, az érdekezésszágnál fogva, oldalunk mellett fogjuk találni szövetségeseinket.

Meg vagyunk győződve, hogy a leghivatottabbak egyikének eme fontos és nevezetes enunuciációját közviszonyainkról a mily érdeklél hallgatták Aradon, ép oly érdeklél fogják olvasni országoszerint is.

Országgyűlés. A képviselőház hétfői ülésének elején elnök b. mutatta a delegációkat június 9-ikére összehívó kir. kéziratot: majd B a r o s s miniszter mutattatott két jelentést és négy törvényjavaslatot, köztük a Vasakur szabályozásáról szólót is.

Erre megkezdett a szeszadóról szóló törvényjavaslat tárgyalását, melyet Hegedűs Sándor előadó nyitott meg, igen szavavotott, tartalmas és tájékoztató beszéddel, melyben a javaslatnak főképp vitás pontjait foglalkoztat. A kontingentált mennyiség helyes van-e megválasztva, a két adótétel (35 frt és 45 frt) közti differenzia helyesen van-e megállapítva; mino-e magasra tétel e két tétel: ezeket fejtegeté beszéde első részében, majd kiterjeszkedett a mezőgazda-

sági gyárakra, a kiviteli praemiumra sat. végül kijelenté, mily rendkívül fontosok e javaslatnál a végrehajtás és az átmeneti intézkedések. A zajos helyeslésekkel fogadott előadói beszéd után, mely a pénzügyi bizottság kitűnő előadójának a ház minden részéről megérdemelt elismerést szerzett, Helli emelt szót a javaslat ellen. Előre becsátá, hogy a kontingentálásra alapított adózást az iparszabadság korlátozásának s leplezett monopoliumnak tartja. az utóbbi előnye nélkül. Szerinte mára kiindulási pont: hogy a kontingentált összegből Magyarországra kevesebb jut, mint Ausztriára, helytelen és igazságtalan Szólt még a bonifikációról és végül felvilágosításokat kért a regale megváltás és a szabad raktárak dolgában.

N e u m a n Armin becses statisztikai adatokban gazdag, s a kérdés alapos ismeretét tanúsító beszédében, a törvényjavaslat elfogadása mellett nyilatkozott. — D e s e w f f y Aurél gróf feltétlenül fogadja el a javaslatot. A harmadszori felolvasás előtt felvilágosításokat kíván arról, hogyan fog a magyar szesz-kontingens megosztatni: a regale megváltásnak is legalább alapelveit szeretné ismerni.

T i s z a a miniszterelnök a Helli és Deseffy által tett kifogásokra felelt, illetoleg megadta az általuk kívánt felvilágosításokat. E javaslat kettős célját a kincstár érdekei előmozdításában s a szeszipar támogatásában állapítja meg. Előadja a kontingentálás alapját, kulcsát: kiterjeszkedik a bonifikációra és a kis hűtőkre s végül előadja a regale megváltástól őszel beadandó törvényjavaslat főbb irányelveit, melyek nagy megnyugtatóst keltettek. Altalan a miniszterelnök nyilatkozatait a ház élénk helyeslésekkel fogadta.

A delegációk egybehívása. A hivatalos lap tegnapi száma a következő legfelsőbb kéziratokat közli:

I.
Kedves gróf K á l n o k y! A közös ügyek tárgyalása céljából a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében az 1888-ik évre megválasztandó bizottságot, valamint a magyar országgyűlés által az 1867. XII. t. cz. értelmében az 1888-ik évre kiküldendő közösügyi bizottságot, masolatban mellékelt kézirataimmal f. évi június hó 9-dikére Budapestre egybechvtam. — minőlfogva megbízom Önt, hogy az illeto előterjesztések megtétele iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1888. évi május hó 26-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
Kálnoky, s. k.

II.
Kedves T i s z a! A közös ügyek tárgyalása céljából a magyar országgyűlés által az 1867. XII. törvényczikk értelmében

az 1888. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december 21-én kelt törvény értelmében az 1888. évre megválasztandó bizottságot, a részukre törvényileg fentartott teendők elintézése végett folyó évi június 9-dikére Budapestre czennel egybehívom.

Midőn ehhez képest közösügyi miniszteriumaimat egyttal alkotmányiszterü előterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Önt, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s a bizottság tagjainak egybehívása végett a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Kelt Bécsben, 1888. május 26-án.
F e r e n c z J ó z s e f, s. k.
T i s z a Kálmán s. k.

III.
Kedves gróf T a a f f e! A közös ügyek tárgyalása céljából a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében az 1888. évre választandó bizottságot, és a magyar országgyűlés által az 1867. XII. t. cz. értelmében az 1888. évre kiküldendő bizottságot, a részukre törvényileg fentartott teendők elintézése végett, folyó évi június hó 9-dikére Budapestre czennel egybehívom.

Midőn ehhez képest közösügyi miniszteriumaimat egyttal alkotmányiszterü előterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Önt, hogy a birodalmi tanács bizottságának megválasztása és a bizottság tagjainak egybehívása végett, a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Kelt Bécsben, 1888. évi május hó 26-án.
F e r e n c z J ó z s e f, s. k.
T a a f f e, s. k.

A nemzeti zászló. A pozsonyi zászló, afaire-re vonatkozólag a „N. Fr. Presse” budapesti levelezője a következőket jelenti lapjának. A trencsényi ügyben a képviselőház keddi ülésén egy kormányparti képviselő Visi Imre interpellált fog. Hír szerint F e j e r v á r y b. honvédelmi miniszter fog és pedig a z o n n a l v á l a s z o l n i a z i n t e r p e l l á c z i ó r a, a m a t á v i r a t a l a p j á n, m e l y e t C a t t y t á b o r n e g y e t l e k a p o t t. A t á b o r n e k á l l o t t l a g a z t j e l e n t i k i, h o g y ő t i g e n m e g l e p t e k a z ü n n e p i e s f o g a d t a t a s o r á t t ö r t e n t e l ő k e z s z e l e t e k, k e r t e, h o g y n e c s a m á l j a n a k s e m m i k i ü l n ö s f o g a d t a t á s t é s v e g y e k l e a z ö s s z e s z e z á s z l o k a t, h o g y c s a k a m a g y a r z á s z l ó t v e t t é k l e, a z t n e m i s t u d t a, c s a k a z ú j s á g o k b o l é r t e s t i t t é r o l a, m e r t a z s z á s z l ó u j k a p u r a v o l t t ü z e, a m e l y e k m e g t á j e k á n s e m v o l t. H a t u d t a v o l n a, a z o n a l k i f e j z e t e v o l n a r o s s z a l á s á t, e z e g y o l d a l u é s a z ö h o z z á j á r u l á s a n é l k ü l t ö r t e n t i n t é z k e d é s f e l e t t. A m a g y a r n e m z e t i s z i n ű

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája. (Május 30.)

Gábor Áron az ágyuöntő székely.

(Élet és korrajz.)
— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Írta: JANCSÓ BENEDEK dr.

Már negyven esztendeje, hogy a magyar hazája nagy veszedelemben forgott, akora veszedelemben, a mekkora a társ a török futás óta nem érte soha. Gonosz emberek keze elidegeníté a király szívét a néges magyar nemzetétől s az a hadsereg, melynek kötelessége lett volna védeni az országot s a benne lakó magyart, szökevényre a testvéri szeretetről megfellebbezett horvátal, szerbvel, tóttal, oláhval és zászlal, rátorrt a magyarra, hogy elvegye a szabadságát és megfosssa alkotmányát, melyet a törvény biztosított, királyi eskü szentesített. Megkezdődött az egyetlen harc. A háromszorta nagyobb s többnyire tanult katonákból álló hadsereg minden oldalról viszaszorította ifju honvédeink gyakorlatlan erejét, annyira, hogy ugy 1848. karácsonya táján Magyarországon csak két vármegyében volt ura a magyar. Még csirakmasabb lábon állott a magyar nemzet ügye Erdélyben, mely ez év tavaszán egyenlített csak Magyarországgal, melyből háromszáz év előtt elválasztotta a mohácsi veszedelem.

Ez a föld már elveszítettnek látszott. Az idegen lett benne urrá mindenütt, kivéve a déleleti szögletét, a szép Háromszéket. A derék székelyek, kik ott laktak az Olt és Feketeügy partjain elterült termékeny síkságon, hol a Nemere eszele szokott téli viharos napokban végig süvöltöni, nem akarták letenni kezükből a fegyvert, míg onnan ki nem űti a hatalmasabb ellenség kardja nyolcs csapásával. A ki csak fegyverfogható

volt, odahagyta feleségét, gyermekét, esendőt tüzhelyét és táborba sietett.

Csikógoró novemberi hideg volt. A nap sugarai fényesek voltak ugyan, de nem melegítettek, a magas hegyekről fagyasztó szél süvített néha végig a sepsi-szentgyörgyi táboron. De a míg a közharosok könn dideregtek fagyos röggel behintett mezőn, addig a vezérek és a nép főbb tisztviselői ott izzadtak nehéz munkában a megyeház nagytermében. Kemény diót töröltek a jó urak. A német hadak vezére Puchner generális adta kezükbe, hogy próbálkozzanak meg vele: vajjon fel bírják-e törni vagy sem?

Ez a kemény dió nem volt semmi más mint egy levél, melyben Puchner generális felszólítja a háromszéki székelyeket, hogy tegyék le a fegyvert és hódoljanak meg neki, hiszen mikor az egész Erdély megadta magát s tele van tömérdek tanult oszári katonával s megszámlálhatlan sokaságú szász meg oláh lázadóval, valóságos istenkísértés, büntetés ez ellen, ha iszini a fegyveres védelem eikerében. Aztán szörnyű fenyegetést tett oda a levél végére, az esetre ha a háromszékiek meg nem adnak magukat és esetleg a harcban legyőzötnének. De a levélnél sokkal fájdalmasabb volt az a tudat, hogy a dolog a valóságban még rosszabbul állott, mint a levél írja sejtette, hogy e miatt maguk a vezérek sem bíztak a védelem lehetőségében, hogy kétségbe volt esve mindenki; mert senki előtt sem volt titok, hogy ha van is a székely szivben bátorság és honszerelom és a székely karban, de nincs puszkapor, sem ágyú. Régeim, erők ember emberrel harcolt, még csak lehetett volna bízni a szivben meg a erős kar is, ha nincs ágyú és puszkapor! Hát hiszen ha volna ágyú nem gondolna senki megadásra. De nincs — és honnan vegyének?

Mikor legnagyobb volt a tépelődés az ágyú hiánya miatt, mikor már majdnem ki-

mondották a határozatot, hogy meghódolnak, egyszerre felállott a gyűlésterem egyik sarkából egy középtermű, szakállas, kerek arcú férfiú. Lehetett úgy harminczöt éves. Egyet rántott vörös-galléru székely zekéjén a erős hangon szót kért a gyűlést vezető kormánybiztosától. Nagy volt a zaj, alig akart meghallgatni. A katonatisztek és az urak nem gondolták, hogy egy egyszerű zekés-székely ki tudjon valami olyast sütni, mit ők, kiknek az ilyes dolog tanult mesterségük, nem tudtak kitalálni. A közrendű székelyek pedig röstelkedtek, hogy miért szól valaki olyan dologba közlők, a mihez nem ért. Alig volt egy-két ember a teremben, a ki tudta, hogy az, a ki most felállott, nem szokta száját hiabavalóságokért felnyitni. Végre az elnök addig csöngött, míg a zaj elcsendesült s hallani lehetett, a mint az egyszerű székely erős, férfias hangja a következő szavakat elmondotta a halgatóság legnagyobb bámulására. „Uraim! Hallom, hogy a főtiszt urak azt mondják: meg kell h-jolnunk az ellenség előtt, mert nincs lőszer, nincs ágyú. Uraim, ha csak az a baj, ugy én mondom, hogy két hét alatt lesz ágyú, lesz munitzió, s a mennyi csak kell.”

Na aztán erre a szavakra mecszentettek még csak igazán nagy szemeket azok, a kik hallották. A katonatisztek mosolyogtak, a civil urak kétértelműen rázogatott fejüket, a fiatalabbjából meg egyik-másik hangosan elnevette magát. Sokan voltak, a kik nemcsak szavai igazságában kételkedtek, hanem esze épségében is. De emberünk nem olyan anyagból volt gyurva, hogy a mit elkezdett, félbe hagyja. Bátran szemébe nézett a gunyos kétkedésnek s egy-két lépéssel közelede a kormánybiztos széke felé, kipirult arozszal, megindult hangon folytatót elkezdett beszédét: „Uraim, kedves polgártársak, hogy azt, a mit mondotam, bizonyíthatassam, nem kérek semmi mást, minthogy a fülei vashámorhoz utazhassam azzal a felhatalmazással, hogy ott dolgozhassam és dolgozathassak s ha mához két hétre Szentgyörgy

piacznán 6 ágyú nem lesz felállítva s ha én azokkal a próbálvánssal célt nem találok, akkor én magam állok céltáblának tíz lépésnyire az ágyú elé.”

Erre a szavakra aztán kicsapott a szivekből a lelkesedés szent lángja. mint mikor késő őszel oda fujja a pasztortűzből a szikrát az elszáradt nádas asszu avarja közé a felkelt éjszaki szél. „Eljen Gábor Áron!” „Utolsó csepp vérig harcölünk!” E két kiáltás zugott végig a fágas termen s ablakain kicsapva beharsogta a város utcáit s mint százszerosan erősebb visszhang esendült meg a város alatt fekvő székely táborban. Most már oda lett a kétkedés a szivekből s eltűnt a guny jele a kétkedők arczáról. A kormánybiztos rögtön megírta a kívánt felhatalmazást s Gábor Áron egy óra múlva zsebében a felhatalmazással utnak indult a fülei vashámor felé. Mikorra eltelt a két hét, ott állott a 6 ágyú Sepsiszentgyörgy piacznán szépen csoportban. — Nagyon kellett sütni, hogy szavát beváltas s azért annyi idő sem volt, hogy a vashál óntott ágyukat egy kisé megtisztíthatta volna.

(Gábor Áron egyszerű székely ember fia volt, ki legény korában határőr katona lett mint a többi székely ifjak. Már gyermekkorában jelét adta nem közönséges eszének. Örökös furta, faragott, rajzolt és tanult. Ez a képessége katona korában feltűnt felebbvalóinak, elküldötték Bécsbe, hol tüzériszkolát végzett és megtanulta az ágyu-öntés mesterségét itt szépen is haladt, de egy titkos irigyének besugása folytán visszahívták szülőföldjére, a hol miut közönséges székely határőr katona szolgált tovább.)

Gondolhatni, hogy ez a visszahívás, sokat igérő pályájának ily előszokos kettévágása mennyire elkeserítette szivét. Több ízben önkínzó tépelődései annyira erőt vettek lelkén, hogy néha valóságos örlései rohamok lepték meg.

Egy néhányévvél e visszahívása után meg-

vonult apjától örökölt csekély székely birtokán, hogy gazdálkodjék. De bizony inkább asztalos, óras, kerekos, lakatos, ács és puska mives volt, mint gazdaember. Örökösen furt, faragott, alig telt el hónap, hogy valami csodálatos masinát ki ne talált volna. Lakása telve volt különféle gép-mintákkal, a melyeket azonban pénztelensége, meg más egyéb körülmények miatt nem értékesíthetett. Zárkózott, szótalan, gondolataiban elmerült, mogorva ember volt. Ismerősei, rokonai hóbotos embernek tartották. Néha nevettek, többször pedig szánalommal néztek rá. Vége önmagával teljes meghasonlásba jöve, szerencsét próbálandó kivándorolt Oláhországba. A szerencse itt sem kedvezett, s azért újra visszatért szülőföldjére, hol bus magányban, furva-faragva, gépek szerkesztve töltötte napjait. Ily foglalkozás közepezt s ily kedélyhangulatban találta az a nagy vihar, mely hazáján 1848—9-ben végig söpört. Hogy miként emelkedett ki e csodálatos ember a névtelenség homályából és miként szentelte nagy tehetségét hazája védelmére, azt elmondottuk.

Most már kedves olvasó, engedelmeddel folytatom tovább, hogy mit tett Gábor Áron mint katona hazájáért a harcsteren.

Most már volt ágyú, puszkapor, gyutaos és mindeu munitzió, de nem volt tanult tüzér katona, ki megtöltse az ágyút és ellüsse ugy, hogy magjától csak egy hulljon az ellenség, mint késő őszel a légy. No de ott volt Gábor Áron, ha tudott semmiből ágyut önteni, miért nem tudna egy pár hét alatt tüzérkatonát is teremteni, ki ellüsse agyut. Rögtön kiválasztott egynéhányat a székely határőr katonák közül s elkezdette tanítani a tüzér mesterségre. Egytől-egyig tanult katonák voltak, kitűnően tudtak ekzercezozni, de a mi az ekzercezozáznál több volt, az nehezen ment a fejökbe. Hogy pedig valaki jó tüzér lehessen, oda egy kisé ennél több is kell. Csak értelmes, tanult s egy kisé s számvetéshez és földméréshez is értő emberből válhatik jó tüzér.

zászló kitézése oly kitüntetés, melytől meg sem illeti.

Pozsonyban hétfőn különben tüntetés volt a tábortornak lakás-előtt. A tüntetésről Pozsonyban a következőket írták: A helybeli jogakadémia ifjúsága ma este kilenc órakor rendezett néptömegtűz kiállítását, nemzeti lobogók alatt a tábortornak lakása elé vonult, a trécsinési eset alkalmából hazafias érzelmét kifejezni. A tüntető először is levett kalappal elénekelték a Szózatot aztán „Eljen a király! Eljen a haza! Eljen a nemzeti lobogó! Abczug Catty! kiáltásokban törtek ki. Közszemből a városkapitány a helyszínrre sietve, felhívta a tömeget, hogy oszlon szét. Erre mintegy ezer ember végig vonult a városban, a Himnusz és a Kossuthnótát énekelve. A közönség óriási tömegekben öngyújtóval a város minden részéből érsvalamennyi utcában lelkesen üdvözölte a hazafias tüntetőket. A városkapitány a joghallgató köré előtt ismét távozásra szólította fel a tömeget, mire az lassan elszéledt. Semmi rendezés nem történt, az egész tüntetés a rendőrség által vezényelt maradásra szorult. A tüntetőket a joghallgatók egyesületének elnöke, Havdiny vezette.

Falk Miksa Aradon.

Képviselőnk délelőtt számos küldöttséget és látogatót fogadott. A küldöttségek közül felemlítjük a siketnéma iskola felügyelő-bizottságát, mely Jánosy Demjén dr. vezetésével a városi Arpad, Arkáya Kálmán és Böhm Lajos urakból állott, s átnyújtotta a „Hephata” emléklap egy próba közt diszplendányát, s egyuttal kérte az országgyűlés által az iskola javára megszavazott 400 forint kiadványának eszközését.

Ekkor Jánosy Demjén dr. a következő szavakkal üdvözölte Falkot:

Nagyság képviselő ur!

Az őszinte tisztelet, nagyrabecsülés és ragaszkodás érzetétől áthatva jelentünk meg Nagyságod előtt, mint a siketnéma aradi iskolája felügyelőbizottságának küldöttsége, hogy szívből jövő köszönetünket fejezzük ki Nagyságod képviselő ur azon kiváló jóindulatáért, és nagybecsű pártfogásáért, melyet társadalmi uton létesített és Arad sz. kir. város adatainak polgársága által fenntartott siketnéma képző intézetünk iránt tanúsított méltóztatott. Köszönetünk óhajjuk tolmácsolni Nagyságod ur azon fáradságot nem ismerő buzgólkodásáért, mit intézetünknek a képviselőház és a magas kormány által való segélyeztetése ügyében kifejtett keszkedett, és mi által lehetővé tette, hogy minden szép s nemes eszméért lelkesülni tudó városunk szerencsétlen siketnéma gyermekei is viszáadassanak a társadalomnak s belőlök egykoron szintén hasznos polgárok váljanak, és minálul továbbá nemes példával járt elől ezen humanus intézet támogatásában. Midőn Nagyságod eddigi szives jóindulatáért a felügyelő bizottság nevében ismételtén kifejezünk legmélyebb köszönetünket, fogadjunk egyuttal Nagyságod halánkat azon újabb kegyességéért, mely szerint a siketnéma aradi iskolája javára f. hó 27-én rendezett népnépszerű alkalmából kiadott „Hephata” emléklap nagybecsű sorraival támogatni méltóztatott és fogadjunk egyuttal ezen emléklap példányát, melyet átnyújtani szerencsés lehetek. Midőn azon reményünknek adunk kife-

jezést, hogy Nagyságod továbbra is nagy becsű pártfogásában részesíteni intézetünket, kívánom, miszerint áldja meg fáradozásait Nagyságod az irgalom Istene, mert jókorsónysága és magas közbenjárása által a szerencsétlenek legserencsétlenebbjé sorát enyhítvén, irgalmasságot gyakorolt e földön.

Falk Miksa válaszában megígérte, hogy részéről mindent elkövet az iskola állandósítása és további állami segélyezése érdekében, a 400 forint kiadványozására gondja lesz, s közben fog járni az iradályban, hogy a kolozsvári siketnéma iskola példájára az aradi iskolának tanítója is állami fizetést kapjon, a maga részéről pedig az iskola javára ötven forint adott át. A bizottság legmélyebb köszönetének kifejezése mellett távozott.

Második küldöttség volt az aradvideki tanítóegylet Zaráy Ödön vezetésével Csik János, György György és Rudolf, Bruscha Alajos, Szilágyi György és Vagacs Agoston tagokkal. A képviselő megígérte, hogy a tanítószék függő ügyének elintézésénél számíthatnak rá. Fábian László főispán bemutatva a képviselőnek E. Illés Károly ügyvédet, ki büntető jogi munkájának egy diszplendányt nyújtotta át. Tisztelegtek továbbá Pekár Károly, id. Mittelmann Ferenc és Bödög Urbán y Béla és még számosan. Falk délelben látogatókat tett a főispánnal, polgármesternél, Metianu püspöknel, Bing Vilmosnál, Jánosy Demjén dr. Minorita rendfőnöknel, Varjassy Józsefnél stb.

Ebédre Falk Miksa Rozsnyay Mátyás volt meghívva, kinek vendégszerető háza illustris társaságot fogadott. Falk Miksán, a házi uron és házi asszonyon kívül ott voltak: Fábian László főispán, Salacz Gyula polgármester, Jánosy Demjén dr. Minorita rendfőnök, Boros Béni képviselő és az arad-csanádi vasutak vezérigazgatója, Pekár Károly m. államvasuti üzletvezető, Varjassy József ügyvéd, Bonts Döme kir. tanácsos és közjegyző, Szathmáry Gyula megyei főjegyző, Institoris Kálmán városi főjegyző, Urbányi János főkapitány, Lócs Rezső kir. adófelügyelő, Hász Sándor ügyvédi kamarai elnök, Böhm Lajos aradi alpolgármester, Bing Vilmos, Antalik Károly tanár, ifj. Kristófy János ipartestületi elnök, Szontagh Gyula, Geiszt Károly a „Pester Lloyd” főmunkatársa, Antalfy Endre ügyvéd és Hindy Árpád. — Örmös Péter alispán, Vég Aurél jószágigazgató és Dományi József akadályozva voltak a megjelentésben. — Az étlap a következő volt:

Barna leves.
Harcos tatarármáltással.
Roastbeouf körözve.
Tészták.
Sáltkák.
Idei liba és rucza.
Sáltkák.
Ugorka és zöld saláta, idei kovácsos ugorka, oszkarba főtt.
Gyümölcs, sajtok, kávé.
Italok.
Ménosi, magyarai, Rödzerer.
Savanyúvíz.

Annak, a ki Rozsnyay Mátyásné, mint háziasszonyt ismeri, alig kell mondanunk, hogy az ebéd a legkitűnőbb volt. A háziasszony kedves nővérei és szeretelmű leányai az asztal körül szorgoskodtak, s nagy mértékben járultak ahhoz, hogy a hangulat végig kedélyes és vidám legyen. A mint az egész ebéd házi készítésű volt, még a pezsgős poharak is a Rozsnyay-család ismeretes házi szorgalmáról és ügyességéről tetek tanúságot. Falk pohara az ő monogrammjával volt beedve,

s a poharakon a következő verssorok olvashatók:

Tésztét élezt és táplál a lakoma
De ami ma lelkét adja a bor a.
Lélek és bor két anyfi gyermeknek,
Hol van a hal mely dicso volt és remek.
Füfelé tögy borban a gyönyör, jól tessz
Senki más a jogát el nem veszi.
Bujlon az az olasz a falernumával
Hadd kérkedjen a francz sok csinált borával
Olymp istenének igazi nevéjára
Ez volt, vagy ez annak hasonlósága párja.
Borban az egészség, borban az igazság
Borban a szerelem, borban a barátság

A búbanát szívet rágó ürgefi
Borral lehet, borral kell kiönteni;

A pecsenye után a házigazda Rozsnyay Mátyás emelte pezsgős poharát kiváló vendégre, az ország dícsőségére Falk Miksára, ki szerény polgári házat megtisztelte. Falk Miksa válaszában kiemelte, hogy e házban a családi tüzhely melegét találta fel, s éllette a házigazdát, családijával és kedves gyermekeivel együtt. — Rozsnyay a ezután arról emlékezett meg, hogy Miksa napja van a naptár szerint, s kívánta, hogy Falk még számításra érje meg ezt a napot, még pedig — ha csak lehet — mindig Aradon. Bonts Döme Fábian főispánra emelte poharát, míg Fábian László főispán Arad város polgárait éllette, kik jól felfogott érdekből cselekedtek, mikor Falkot választották képviselőjüknek. Antalfy Endre éllette Salacz Gyula polgármestert — ifj. Kristófy János a Rozsnyay családot, melyben virágzik a konyhaművészet ipara, s a ház kedves leányainak kezében a házi ipar. Antalik Károly poharát emelt a polgároknak és az egyelőre. Rozsnyay Mátyás egy elmés felköszöntőben Boros Béni, Boros Béni Fábiant, kit városunk jövő boldogsága érdekében választottunk meg, Bing Vilmos Falk ismételt megvalósításának egyik legkiválóbb faktora Bonts Döme, Rozsnyay Mátyás Jánosy Demjénre. Antalfy Endre Lócs Rezső adófelügyelőre, a ki nehéz hivatalának teljesítésében érzékkel és szívből, Varjassy József a mérsékelt ellenzék jelenlévő derék képviselőjére Hász Sándorra, a mire Hász Sándor válaszolt, mondván, hogy amár nem kormányparti, mégis élteit Falkot, mert ő nem a kormánypartra, hanem Falkra szavazott Erre Jánosy Demjén szintén Hász Sándort éllette, míg Falk igen elmesén azt mondotta, hogy semmi kifogása Hász ellenzékisége ellen, csak szavaizon ő reá. Bonts Döme még a magyar államvasutak Aradon oly népszerű üzletvezetőjét Pekár Károlyt éllette. Az idő 5 óra felé járt s még sok létevény hátra a nap programjából, a társaság szívesen búcsút vett a házigazdától, házi asszonytól, s a család anyji kedveséget és vendégszeretetet kifejtett nőtárgajától.

A társaság ezután kocskiraült, s a Marospartra hajtattott a halász utcán keresztül. Itt várt már Uj Arad küldöttsége, élén Ternajó Császár, a ki Uj Arad és Zsigmondházi községek nevében beszédet intézett Falkhoz. Kiemelte, hogy a hid létesítésére már 18 évvel ezelőtt megindult a mozgalom, s hogy e hid, míg egyrészt fontos tényezője lenne Arad életmozgásának, más részről nagyban előmozdítaná az aradi iskolák látogatásának könnyebbé tételét által Uj Arad megmagyarosodását. A hid érdekében Uj Arad közönsége már nyújtott be kérelmet az országgyűléshez képviselője Frölich Gusztáv által. Kérk Falkot, hogy ez ügyet a maga

egy oszódó levéllel tért vissza és kikeresett egyet közlök, melyet a szavakkal nyújtott át Marynak: Számokra Marsseilleből!

Ekkor nyugodtan ment dolgozószobájába és éppen olyan nyugodtan, de idővesztégetes nélkül tért vissza egy távirati blankettet kezében.

Ezalatt Mary gyorsan felbontotta a levelet és Baker Johnnak felolvasta. A levél így hangzott:

Marseille, május 16.
Grand Hotel Noailles.
Édes szívem! Magam előtt esküdtem, hogy sem irásban, sem élőszóval nem mondom neked többé olyant, a mi úgy tűnhetne fel előtted, mint egy kísértés, mint egy csalás, mint olyasmir, a mit te rossznak lálsz. De hogy neked azt se mondjam meg, hol tartózkodom, ezt már nem bírom ki, hiszen úgy néz ki, mintha haragban váltunk volna el egymástól. De az e yeduli a mit írtettem most tehetez és erre sürgötve kérék, ne közzöld tartózkodási helyemet senkivel Clifford-Hallban. A halálig hű: Waltered.

— Nos, hol van? — kérde mr. Bartley éles hangon Marytól, midőn visszajött a távirati blankettakkal és midőn a leány megmondotta, folytatá: Jól van azonnal fogalmazok egy sürgöt; egy félóra leteltével a vasútnál lehet és állítólag egy óra múlva, tényleg négy óra alatt érkezik meg Marseillebe.

Mary lélt és irt: Kérem jöjjen Clifford Hallba, atya veszeljesen beteg.

— Mutasd, mit irtál, — mondá Bartley és minátn elolvasta, hozzá tév:

— Valóságos szoknya sürgöt. Ne tarts attól, hogy megijesztet, nem kell engedni, hogy válasszon a jövetel és nem jövetel közt.

Éltépte a lapot. — Igy, most üzlet-szerű sürgöt fogalmazol — mondá — világos szavakkal kimondod, mit akarsz. Tehát írjál: Jöjjen azonnal, atya haladoklik!

— Aldja meg az isten ont, uram! — kiáltott tel az öreg Baker, miközben felkelt. És aldja meg ont, misal és hagyja egy napon boldoggá lenni.

Magam fogom feladni a sürgöt; egy fogatam az ajtó előtt áll. E szavakkal ki-dőzött és azonnal gyorsan tova rogtok látáik.

(Folyt. köv.)

részéről is támogassz. Végül éllette Falk Miksát, mint az ország dícsőségét, a mire az összegyűlt közönség lelkes eljen zésben tört ki.

Falk Miksa legszívesebb köszönetét fejezte ki a küldöttségnek, hogy ide járát, s utalván tegnap bezedéde, melyben a hid ügyét már érintette, ismételte, hogy őszel ez irányban az akció megindítható lesz. Uj Arad képviselője, Frölich Gusztáv neki egyik legjobb barátja és a törvényhozásnak is kiváló tagja. Ketten együtt mindent el fognak követni, hogy az akciónak sikere is legyen. — A küldöttség élénk díjzessel fejezte ki köszönetét.

Az iparosok háza meglekintése következett. A kapunál ifj. Kristófy János ipartestületi elnök és E. Illés László titkár fogadták Falkot, míg a tanácssteremben az ipartestületi választmány várta, s egy kedves kis leány E. Illés Lenke szép rózsacsokrot nyújtott át. Az üdvözlő beszédet Fickker József alelnök mondotta a mire Falk röviden válaszolt, kiemelve az ipar fejlődésének rendkívüli fontosságát hazánk jelen közgazdasági viszonyai között. Mikor Rojt a György csizmadia-ipartársulati elnököt bemutatott, a ki szintén intézet üdvözlő szavakat Falkhoz, megköszönve az aradi iparosság érdekében tett sikeres lépéseit, Falk hangsúlyozta, hogy a honvédelmi miniszter igen meg volt elégedve az aradi iparosok szállítványával.

Az elnök ezután a legmelegebb elismerés hangján mutatta be Nesnera Aladár ipariskolai igazgatót, kinek oly nagy érdemei vannak az iparoktatás körül. Falk megjegyezte erre, hogy itt is alkalmazni lehet azt a mondást, hogy nemcsak a katonának az érdem — vagyis, ez esetben az iparosoké — hanem azoké is, a kik őket tanítják és vezetik. Mielőtt Falk a nagyteremből távozott volna, ifj. Kristófy János elnök búcsúbeszédében megköszönetet mondott Falknak sikeres közbenjárásáért, melyet az iparosháza nyert kölcsön ügyében kifejtett. Falk még rövid látogatást tett E. Illés László ipartestületi titkár lakásán, hol ifj. Kristófy János és a háziaszony E. Illés Lászlóné fogadták.

Ezután Falk az aradi kereskedelmi akadémia iskoláját látogatta meg, a hol a tanári kar élén, Sálacz polgármester és a bray igazgató fogadtak a képviselőt. Salacz üdvözlő szavai után a bray esztelte röviden az intézet történetét s annak fejlődési fázisait, a mikből az intézet szükségessége és életrevalósága kétségbevonhatlan módon kitűnt. Egyuttal halaját nyilvánította Falknak az intézet megalapítása és életbeléptetése iránt tett fáradozásáért s a jövőre néve is kikeréte nagyrabecsült támogatását. Majd bemutatván a tanárokat egyenként a képviselőnek, őt az intézet tantermeiben körülvezette.

Rövid búcsúzó után Falk a kiséretével eltávozott a tanárok lelkes éljenci között s még néhány látogatás után a nap fáradozalmának kipihenésére alig szenteltetve néhány percet, nyolcz órakor a tiszteletre rendezett bankettre a városligetbe hajtattott.

A Falk Miksa tiszteletére rendezett bankett a kettő óra körül vette kezdetét a városligeti Wittmann-féle vendéglő dísztermében. A nagy teremben három asztalor volt egész hosszában pazar díszes és ritka izéssel felterítve, mintegy 250 személyre, úgy hogy a bankett a míg a legelőkelőbb színezetű volt, addig a legnépesebbek egyikeivel ment végbe a mit Aradon a legutóbbi időben rendeztek.

Az asztaloknál Arad város értelmiségének színe-java foglalt helyet s az asztalfőnél Falk Miksa, balról Sálacz Gyula és Boros Béni, jobbról Fábian László és Ottórbay Károly közt foglalt helyet.

Midőn a nagy népszerűségű képviselő a terembe lépett kiséretével, lelkes és alig színlő élénzés rakodtatja meg a terem falait. Ez az a lelkes, igaz tiszteletből kifolyó szeretetteljes tüntetés mindegyre megújult az egész lakoma alatt.

A negyedik fogásnál általános figyelem közt állott fel Institoris Kálmán városi főjegyző és a következő emelkedett szellemű beszédet tartotta:

Ha tekintjük a nemzetek művelődési történetét, és politikai fejlődését, azt tapasztaljuk, hogy azok, kik a kor szabd és irány eszméinek terjesztésében a teendő országnak részét vállalták el az által, hogy egyrészt a korokat alkotók gondolatait tolmácsolják, másrészt, hogy saját szellemi kincsüket engedjék át a közhasználatra, ritkán találkoznak a nagy tömeg tüntet, és zajos elismerésével, a mi onnan van, mert a tömeg csak az ölébe hulló érett gyümölcsöt látja, legfeljebb annak színtét, és ízét ismeri, a nem kutatja mily fa termette azt, vagy kik ápolták a fat, hogy oly gyümölcsöt teremhetett.

Hazánk az utolsó évtizedek alatt, a szellem művelődési és politikai érettséget tekintve, századok mulasztását hozta helyre. De hogy ezt kiküzdhetné, és elérhetné, főleg azoknak a szellemi munkásoknak köszönhető, kik az élszám nélkül, nem keresve sőt kimerítve az elismeréseket, csüggedtetlenül haladtak azon az ösvényen előre, melyre öntudatosan léptek azért, hogy a maguk elé tűzött nemes, és magasztos cél eléréséhesék.

Hazánknak egy ily szellemi munkás van szerencsénk ma itt körünkben tisztelhetni. (Eljénzés.)

Az a napról-napra jobban gyümölcsöző munka, melyet városunk országgyűlési képviselője (eljénzés) nemzetünk szellemi előhaladására, igaz jogaink megvédésére, társadalmi életünk, iparunk, kereskedelmünk megismertetésére, a magyar állameszmé megvalósítására, hatalmának növelésére, évtizedeken át hangya szorgalommal, ernyedetlen kitartással, büles államférfiúi körültekintéssel kifejtett és kifejti, ez a tisztesség és eredményekben gazdag szolgálata, melyet városunk szellemi és anyagi érdekeinek előmozdítása tekintetében minden alkalom-

mal tanúsított és tanusit; oly érdem koszorúval fonják körül homlokát, melynek igaz, és őszinte elismerésében nemcsak a gondolkodni tudó, és biggadtan itó hazafiak, de városunk közönsége is teljes mértékben osztoznak. (Eljénzés.)

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Arad sz. kir. város közönsége nevében, a kiváló hazafiért, kedves vendégünkéért, s mélyen tisztelt országgyűlési képviselőnkéért emeljek poharat, kerve a mindeható, hogy drága munkáját és szellemi munkát alkotó hatalmát, az embéri életkor legvégső határáig hazánknak és városunknak megtartani kegyeskedjék! (Hosszas eljénzés.)

Falk Miksa felelt a beszédre és visszaemlékezve tavalyi itt időzéséről, fel-említett, hogy akkor minden előleges értesülés nélkül jegyezte meg, a Wittmann-kerti lakomán, hogy az aradi törvényszék akkori elnöke egy másik új állásban is menáire helyt fog állani. Természetesen Fábian László főispánnal szól, kit most mint új főispánt üdvözöl. Ez állás reprezentálásáról szöveva említi fel, hogy sem a képviselő, sem a főispáni állásban nem ismer pártképviselet sem párt-főispánt. A kritériuma egy jó főispánnak az, hogy neccsak a kormány, de még az ellenzék is meg legyen elégedve. Az a főispán, a ki részrehajló, sehol általános népszerűséget nem nyer. Ennek ellentétül áll a pártok felett s csupán a város és a megye érdekében buzogva Fábian László főispán (zajos eljénzés) és Falk azt hiszi, hogy senki sincs a társadalomban, a ki vele együtt ne élne Fábian László, a ki rövid idő alatt olyan kitűnő viszonyt teremtett a megyében és a pártok közt. — Falk rendkívül találó hurokat érintett e toasztban, melynek végzetével az egész társaság, mint egy ember éllette Fábian László főispánt.

Kevés idő múlva újra Falk emelkedett tel és rendkívül szellemes módon ellette az aradi elnöket meg azt is fel-említett, hogy az aradi asszonyoknak ó gyakraok okoz bajt, midőn fejüket az ő bankettjei visszatartják hazulról. Majd tréfas bókokat mondva a nőknek, azt a meggyőző ítéletet fejezi ki, hogy az aradi szavazatok az aradi nők parancsára csoportosultak az ő neve körül, így hát neki a nők kedvében kell járni. Általános derűltég követte Falk minden szavát és ebben a hangulatban loc indott mindenki az aradi nőkért, a kikéért Falk ivott.

Erre aztán megeregd a toasztok árja és a társaság fokozódó kedélyes hangulatban éljel utáni órákig maradt együtt. Azt talán mondanunk sem kell, hogy Falk Miksa az egész idő alatt szeretetteljes érdeklődés központja volt.

Maga a lakoma is kitűnő volt és mindenkit kielégített, és valóban méltó volt arra a dicseretes hirre, mely a Wittmann Károly étterméről s kitűnő konyhájáról megyszerte el van terjedve.

VIDÉK.

Az első magyar szinigazgató emléke.

(Értekezlet Csanád-Palotán, Nagylakon, Mákón. — A szeptember 7-iki ünnepély programja.)

— Saját tudósítónktól. —

Mákón, május 28.

Kelemen László első magyar szinigazgató emlékére rendezendő ünnepély terében Bényei István és Niko-lits Döme ügyvéd 27-én Cs.-Palotára utaztak. A közösg előjárósága értesítve lévén jövetelükről, felismerve a rendezendő ünnepély országos jelentőségét, már az első lépésnél kifejezték akartak adni annak, hogy a magasztos ünnepélyhez legnagyobb keszűvel hozzájárulnak, s ez okból az érkezőket Breme g a r t n e r Henrik derék és műipartóló közösgy jegyző élén a közösg lakoinak színe java fogadta.

Rövid üdvözet után a temetőbe vonultak, a hol B u j a Lajos közösgy tanító, kinek Kelemen sirhelye felfedezésénél jelentékeny érdeme van, megmutatta azon helyet, hol az első magyar szinigazgató hamvai pihennek. A sirhely a temető-kápolna közelében van, más sírokól körülvéve s így nagyobb szabású emlékkő elhelyezése ott lehetetlen. Bényei kifejezt adott annak, hogy itt csak egyszerű sírkereszt lesz. Az emlékköve általános kívánatra a templom háttáregéit fásított helyen lesz. A temetőből Bényi Niko-lits és a fogadó bizottság R a c z z s z e f kanonoknál tett látogatást.

A fenköli szellemű és általános tiszteletben álló lelkipásztor a legnagyobb keszűvel vállalta el a cs.-palotai rendezés bizottság elnökségét.

A közösgházában tartott értekezlete Bényei István meleg szavakkal jeleste ki küldetését célját s felkérte a lakosságot, hogy e tisztán hazafias ünnepélyhez párti és felekezeti tekintet nélkül tömörüljenek. Ezek után Bényei előterjesztésére alelnököknek: Breme g a r t n e r Henrik és Kriván Sándor, jegyzőnek Gremsperger Ferenc dr. lett megválasztva.

A bizottságba a közösg lakosságának színe java lett beválasztva. Hosszu idő óta ez az első eset, hogy az ellentétes politikai nézetű palotai lakosok közös egyetértéssel s együttesen működnek a hazafias ünnepély emelésé végett. Legyen ez ünnepély a béke olajga Palota közösg lakosságára, hol a politikai küzdelmek hevében feláztatott kedélyek a társadalmi életet annyira megláztatták.

Cs.-Palota közösgy ez ünnepélyességgel által örök időkre első helyet foglalandja el a magyar szinművészet történetében. A magyar szinművészet Mekkája lesz, hol szellemileg időzni fog minden magyar szinművész, ki hálás és kegyeletes visszaemlékezéssel gondol az első magyar szinigazgató utóóró fáradozására és küzdelmeire.

Bényei István, Niko-lits Döme társaságában 10 órakor folytatta ut-

Ilyenek sem hiányoztak. Ott volt az a sok fiatal diák, ki, hogy hazáját védhesse az ellenségtől, odahagyta az iskolát s felcsapott hóvadász. Ezekből próbált tanult tüzért faragni, a mi neki mód felett sikerült is. Az értelmes ifju diák-honvédek gyorsan megtanulták az ágyuval való bszál, oly gyorsan, hogy még mesterök is ósádkozott rajta. Nem egyszer mondogatta büszkölködve, mikor ifju tüzérelt egyenes és gyorsan végeztek gyufatörőiket: „Egy diákok nem adok száz határőrt sem!”

(Vége következik.)

Egy veszélyes titok.

(Angol regény két kötetben.)

— „Aradi Közlöny” száma fordította: —

(34. fejt.)

Denise.

I. KÖTET.

TIZEDIK FEJEZET.

A gordiusi csomó.

Igy álltak a dolgok, midőn egy napon egy öreg feketéből öltözött ténér haju, nagyon tisztességes külsejű férfi hajtott be a Clifford szredes kocsián a gazdaságba és reszkető hangon kérdé, hogy beszélhetne-e miss Bartley Maryval.

A fiatal leányhoz oly ritkán jött látogató, hogy nem gondolt most a visszantastásra és így Baker John is minden habozás nélkül vezeték be hozzá.

— Oh, miss Bartley! — kiáltott az öreg ember, a ki sokkal izgatottabb volt, semhogy hiába volt beszédekkel vesztegette volna az időt, — nagy bajban vagyunk Clifford Hallban. Mr. Walter nincs itt, nem hagyott hátra semmi címet és szegény uram halálán van.

Mary őszinte aggodalomkiáltásban tört ki. — Az isten áldja meg, miss Bartley! Szánalmat érez velünk — mondá a húszóga. — Ne higgye miss, hogy az öreg ur részán vagyok, ellenkezőleg, én ebben a dologban, mint sok másokban a mr. Walter pártját fogtam. De most, mikor szegény öreg uratam oly halványan és eszedesen látom ott feküdni, mintha már alig tartoznék e világra, szemrehányásokat kezdek magamnak tenni. Nem hittem volna soha, hogy ennyire szívére vegye a dolgokat. . . .

